

Mellangröda – det nya svarta?

Att odla mellangrödor är något som det har talats mycket om de senaste åren. En mellangröda kan sås efter skörd men också som insådd i huvudgrödan. Mellangrödan odlas mellan två huvudgrödor och precis som en fånggröda kan den bidra till att minska växtnäringsläckaget. Den kan även bidra till en extra skörd av foder på hösten, ökad konkurrens mot ogräs, nematodsanering, kvävefixering, minskad jorderosion, gynna pollinerare, ökad mullhalt och att bygga upp bördigheten i marken.

Intresset för mellangrödor är stort, men faktaunderlaget om vad och hur man kan odla är begränsat. I början av maj anordnade Sveriges Lantbruksuniversitet en heldag om mellangrödor. Under dagen lyftes fram vad vid vet från forskningen, samt fördes en diskussion om för- och nackdelar med mellangrödor. Det finns en del att tänka på och det är viktigt att fundera på hur mellangröda kommer funka i min växtföljd. Vad huvudsyftet är med mellangrödan påverkar också val av gröda.

Viktigt för att lyckas med mellangrödor är att så vid rätt tidpunkt och få en bra etablering. I vårt område så fungerar det bäst att så in mellangrödan tillsammans med huvudgrödan, som en insådd bottengröda. Ska du etablera mellangrödan efter skörd bör det inte ske senare än runt 10 augusti. Sker sådden senare hinner inte grödan utvecklas tillräckligt för att ge den effekt som man önskar.

Miljöersättning

Man kan få ersättning för minskat kväveläckage (fånggröda) för mellangrödan om den etableras och sås på ett sådant sätt så man uppfyller reglerna för stödet. Mer information finns under Stöd/Jordbruksstöd på Jordbruksverkets hemsida.

Varningar och risker

När man väljer vilken mellangröda man ska så är det viktigt att se på vilka grödor som ingår i växtföljden för att inte föröka upp växtskadegörare.

- Oljerättika bör man undvika om man har raps, ryps eller andra kålväxter i växtföljden. Detta för att undvika problem med klumprotsjuka och bomullsmögel.
- Honungsört bör ej odlas i växtföljder med potatis för att minimera risken för TRV-virus och Rhizoctonia. I övrigt inga kända risker för uppförökning av skadedjur eller sjukdomar med honungsört.
- Vicker tillhör samma släkte som åkerböner (Vicia) och är värdväxt för ärtrotörta. Vicker bör undvikas i växtföljder med arter och åkerböna.
- Gräs och klöver kan bli problematiska när man odlar vallfrö. Risken finns för inblandning av fel arter i det tröskade vallfröet. Kolla med din kontaktperson på fröfirman vilka arter som de kan godta och krav på fribelägenhet (antal år).
- Mer odling av klöver och lusern kan vara negativt i växtföljder där man redan odlar mycket klöver till ensilage. Risken ökar för klöverns rotörta, och klöverrotta (om övervintrande klöver som mellangröda).

Har man problem med rotagräs på fältet bör man avstå från sådd av mellangröda då det blir svårt att mekaniskt bekämpa rotagraset. Det finns också risk dels att mellangrödan kan bli ett fröogräs, dels att man får med nya, besvärliga ogräs med utsädet. Kontrollera fälten noga, och fundera på om du ska planera så det går att putsa mellangrödan innan den eller ogräs fröar av sig.

Gödsla inte mellangrödan, då blir det mer ogräs. Om mellangrödan är tänkt att skördas till foder kan gödsling vara en bra idé.

Vad kan du odla?

Mellangrödor kan med fördel sås i blandningar av olika arter. De olika rotsystemen gör att markvattnet utnyttjas bättre och det ger också en högre biomassa.

Vanliga mellangrödor är ettåriga baljväxter som perserklöver och blodklöver men även fleråriga som humlelucern, fodervicker, luddvicker och röd- resp. vitklöver. Bovete samt Purrhavre kan sås relativt sent och fryser bort. Honungsört är

lättetablerad, har snabb tillväxt, stort rotsystem och fryser bort. Oljerättika har en djup pårot vilket är positivt för markstrukturen. Vanlig havre, honungsört och bovete medför inte större risker för växtföljdssjukdomar, men undvik havre om det finns havrecystnematod.

Länsstyrelsen i Västra Götaland har i år lagt ut demonstrationsodlingar i stråsåd av olika bottengrödor. De ligger på tre platser i Skaraborg. På fältvandringarna i Östra Skaraborg, Varaslätten och Vadsbo kommer vi att studera hur de utvecklas och prata mer om vilka mellangrödor som kan vara aktuella.

Yvonne Hajum, Jan Hill

Inbjudan till aktiviteter

Välkommen på fältvandringar om ekologiskt lantbruk. Såväl nya som gamla eko-odlare och övriga intresserade är välkomna. Tag med familjen och grannen på fältvandringarna. Arrangör om inte annat anges är Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

På fältvandringarna tittar vi på grödornas utveckling och ogräskonkurrens, pratar om gödsling, bördighet och mullhalt, mellangrödor, precisionsodling, samt hur man kan förbättra för nyttodjuret och den biologiska mångfalden, med mera.

Information: Jan Hill, Lina Morin, Yvonne Hajum eller Kirsten Jensen.

Ekologisk odling i Dalsland

Vi träffas hos Christian Håkansson, Gunnarsberg Frändefors, **torsdag 25 juli kl. 18.30. Anmälan senast 20 juli till lina.morin@lansstyrelsen.se**

Ekologisk odling i Bohuslän

Vi träffas hos Anna Wilhelmsdotter, Lögens gård Brastad, Lysekil, **tisdag 30 juli kl. 18.30. Anmälan senast 25 juli till lina.morin@lansstyrelsen.se**

Ekologisk odling i Östra Skaraborg

Vi träffas hos Magnus Bertilson, Asketorp Skövde, **onsdag 31 juli kl. 18.30. OBS tiden.**

Ekologisk odling på Varaslätten

Vi träffas hos Niclas Åsbacka, Long Jonsgården, Vara, **tisdag 30 juli kl. 18.30.**

Ekologisk odling i Vadsbo

Vi träffas hos Fredrik Hallberg och Hans Agné, Mera Lera, Jonsboda Fägre, Töreboda, **torsdag 1 augusti kl. 18.30. OBS tiden.**

Ekologisk odling av bär

Eko-bär som skogsträdgård på Grönared Habacken, Hyssna, **måndag 5 augusti kl. 17.00-19.30.**

Ekologisk odling av humle

Klypan Humleodling, Brålanda, **torsdag 8 augusti kl. 17.30-20.00.**

Vill du ha EKO-bladet digitalt?

Länsstyrelsen kommer att övergå i största möjliga utsträckning till att skicka ut EKO-bladet via e-post. Därför ber vi att du meddelar oss din e-postadress. Om du får EKO-bladet digitalt får du några fördelar:

- Kommer snabbare hem till dig
- Klickbara länkar
- Tillgängligt i mobilen

Maila till oss på:

ekobladet.vastragotaland@lansstyrelsen.se.

Vill du inte ha EKO-bladet?

Meddela oss om du inte längre vill ha EKO-bladet.

Jan Hill, 010-224 52 40, 070-346 12 95 (även sms)
Nina Goos, 010-224 52 48

ekobladet.vastragotaland@lansstyrelsen.se.

Du har väl inte missat att Länsstyrelsen i Västra Götalands län finns på sociala medier

@[ekoivastragotaland](https://www.instagram.com/ekoivastragotaland)

@[landsbygdvastragotaland](https://www.facebook.com/landsbygdvastragotaland)